

Instytut Filologii Wschodniosłowiańskich UAM

rok akad. 2025/2026

Tytuł naukowy, imię i nazwisko: dr hab. Zhanna Nekrashevich-Karotkaja

Opis przedmiotu:

Seminarium dyplomowe (licencjackie* / magisterskie*) z zakresu:

- językoznawstwa*,
- literaturoznawstwa*,
- komparatystyki literacko-kulturowej*

* proszę podkreślić

Krótką charakterystyka tematyki / problematyki seminarium dyplomowego:

Zakres tematów prac licencjackich obejmuje zagadnienia z literatury białoruskiej od XVI do XIX wieku w jej związkach z literaturą polską, a także białoruskiej literatury nowoczesnej pod kątem hermeneutyki literackiej, geopoetyki oraz studiów postkolonialnych.

Licencjaci w oparciu o analizę literacką utworów wybitnych pisarzy, poetów i dramaturgów pochodzących z białoruskiej przestrzeni kulturowej różnych epok będą mogli odnieść się przykładowo do aktualnej we wspólnym dyskursie humanistycznym problematyki naukowej.

Za aktualne uznane są następujące kierunki badań: tożsamość w literaturze: tożsamość etniczna, narodowa, kulturowa, religijna; demokratyczny i piosenkarski dyskurs w piśmiennictwie okresu wczesnonowożytnego (proza humorystyczna i parodyjna okresu Baroku, poezja Symeona z Połocka, opracowania piosenek ludowych Dominika Rudnickiego) i okresu romantyzmu („Piosnki wieśniacze” Jana Czeczota, „Szlachcic Zawalnia” Jana Barszczewskiego, „Połocka szlachta” Wojniśława Sawicza-Zabłockiego) jako droga do własnej (białoruskiej) tradycji literackiej; uraz oddzielenia i zbrodnia wynarodowiania, ich akceptowanie i przezwyciężanie (Melecjusz Smotrycki, Adam Mickiewicz, Janka Kupała, Maksim Harecki, Kuźma Czorny, Władimir Karatkiewicz, Swietłana Aleksijewicz).

- Rozumienie jako dialog: wieczornice w białoruskiej literaturze XIX wieku.
- Perspektywy etniczne / wyznaniowe / kulturowe w kontekście problematyki białoruskiej tożsamości: dziejopisarstwo Wielkiego Księstwa Litewskiego / literatura polemiczna okresu Baroku / publicystyka Konstantego Kalinowskiego / poezja Franciszka Bahuszewicza / gawęda szlachecka XIX wieku.
- Kobieta i męska tożsamość w powieści Wojniśława Sawicza-Zabłockiego „Połocka szlachta” / w dramatopisarstwie Janki Kupały / w poezji Jakuba Kołasa.
- Inny w białoruskiej literaturze XIX wieku: proza Jana Barszczewskiego i Ignacego Chodźki.
- Język makaroniczny i mowa mieszana jako środki stylistyczne w piśmiennictwie białoruskiej przestrzeni kulturowej.
- *Competing claims of communities* (Homi K. Bhabha) w białoruskiej literaturze XIX wieku / XX wieku.
- Tożsamość białoruska i sowiecka w prozie Władimira Karatkiewicza.
- Postkolonialne refleksy w prozie Swietłany Aleksijewicz.
- Eskapizm literacki w piśmiennictwie białoruskiej przestrzeni kulturowej.

- „Tutejszość” a kwestia marginalności w literaturze białoruskiej.
- *Self-fashioning* w białoruskiej literaturze XIX wieku / początku XX wieku.
- *Homo soveticus* w prozie Maksima Hareckiego / Andreja Mryja / Wasyla Bykawa / publicystyce Swietłany Aleksiewicz.
- Anonimizacja i pseudonimizacja jako strategie autorskie w białoruskiej literaturze XIX / XX wieku.
- Geopoetyczny dyskurs twórczości Jana Barszczewskiego / Władysława Syrokomli.

Przykładowa literatura:

Homi Bhabha. *The Location of Culture*, London/New York 1994 = *Miejsca kultury*, Kraków 2010.

Stephan Chwin. *Literatura a zdrada. Od Konrada Wallenroda do Małej Apokalipsy*. Kraków 1993.

Janusz Korek (red.). *From Sovietology to Postcoloniality: Poland and Ukraine from a Postcolonial Perspective*, Huddinge 2007.

Alina Kowalczykova, Józef Bachórz (red.), *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, Ossolineum 1991.

Michał Paweł Markowski, Anna Bużyńska. *Teorie literatury XX wieku. Podręcznik*. Kraków 2006.

Dirk Uffelmann. *Polska literatura postkolonialna. Od sarmatyzmu do migracji poakcesyjnej*. Kraków 2020.

Валянцін Акудовіч. *Код адсутнасці (асновы беларускай ментальнасці)*. Мінск 2007.

Ірына Багдановіч, *Авангард і традыцыя: беларуская паэзія на хвалі нацыянальнага адраджэння*, Мінск 2001.

Уладзімір Кароткі. *Беларуская літаратура і гісторыя*, Мінск 2013.

Жанна Некрашэвіч-Кароткая. *Шматмоўная літаратура Беларусі ў кантэксце актуальных літаратуразнаўчых канцэпцый*, Мінск 2015.

Жанна Некрашэвіч-Кароткая. *Беларусь як культурная прастора і еўрапейскі літаратурны працэс XVI – XIX стст.*

Гун-Брыт Колер. *Выбраныя працы па беларускім літаратуразнаўстве, пад агульн. рэд. П. Навуменкі*. Мінск: БДУ, 2021.

Людміла Сінькова. *Паміж тэкстам і дыскурсам: беларуская літаратура XX – XXI ст.: гісторыя, кампаратывістыка і крытыка*, Мінск 2013.

Forma i zaliczenie przedmiotu:

czynne uczestnictwo studentów w zajęciach, przygotowywanie poszczególnych fragmentów pracy dyplomowej wg harmonogramu określonego na poszczególne semestry.

Metody oceniania:

- **Metody kształtujące:** monitorowanie i ewentualna korekta realizacji zadań wykonywanych przez studentów (redagowanie tekstu pracy, opracowywanie rozdziałów, analiza materiału źródłowego, itd.)
- **Metody podsumowujące:** ocena końcowa polegająca na merytorycznej wartości przygotowanej pracy oraz zaangażowaniu studentów w ich opracowywanie.

Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- **bardzo dobry (bdb; 5,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział

Neofilologii UAM, znacznie poszerzającej zakres wiedzy i zachęcającej do dalszych badań oraz znakomita wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;

- **dobry plus (+db; 4,5):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, poszerzającej zakres dotychczasowych badań oraz bardzo dobra wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;

- **dobry (db; 4,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM oraz dobra wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;

- **dostateczny plus (+dst; 3,5):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, ale ze znacznymi niedociągnięciami, oraz wystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;

- **dostateczny (dst; 3,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, ale z licznymi błędami, oraz wystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;

- **niedostateczny (ndst; 2,0):** niewywiązanie się w terminie z obowiązku napisania pracy licencjackiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, niewystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego